

Durant la dècada del 1950, s'establí una correspondència epistolar entre sant Giovanni Calabria, sacerdot italià que fundà la congregació dels Pobres Servents de la Divina Providència, i el cèlebre escriptor britànic C. S. Lewis, que era un devot fidel de l'Església d'Anglaterra (Cartas en latín de C. S. Lewis y Don Giovanni Calabria. Un estudio sobre la amistad, Nashville: Grupo Nelson, 2023).

En la seva carta de 3 de setembre del 1953, després de reconèixer que el Senyor li havia concedit un «favor especial» perquè pogués «treballar pel bé dels germans, per a la glòria de Déu i Crist i per a la renovació de les ànimes per mitjà de l'amor», sant Giovanni Calabria li demanà a C. S. Lewis la seva opinió sobre «l'estat moral dels nostres temps». L'autor de Les Cròniques de Nàrnia i de les Cartes del diable al seu nebot, per citar només dues de les seves obres literàries més conegudes, li contestà al cap de molt pocs dies, en data 15 de setembre, amb unes paraules tan clares com esfereïdores: «em sembla que un greu perill s'aproxima cap a nosaltres. Perquè gran part d'Europa ha apostatat de la fe cristiana».

Aquest pronòstic seria confirmat per sant Joan Pau II just quan estàvem encetant el segle XXI: «la cultura europea fa la impressió d'ésser una apostasia silenciosa per part de l'home autosuficient que viu com si Déu no existís» (exhortació apostòlica post-sinodal Ecclesia in Europa, 28 de juny del 2023, epígraf 9).

Segons C. S. Lewis, com a conseqüència d'aquesta apostasia —en altres paraules, aquest abandonament de la religió—, els europeus hauríem quedat «en un estat pitjor que quan vam rebre la fe. Perquè ningú no retorna del cristianisme a l'estat en què es trobava abans del cristianisme, sinó que ho fa a un estat pitjor [...]. La fe perfecciona la naturalesa humana, però la fe perduda la corromp. Per tant, molts homes del nostre temps han perdut no només la llum sobrenatural, sinó també la llum natural, aquella que els pagans sí que posseïen».

Uns mesos abans, en la carta de 17 de març del 1953, C. S. Lewis ja havia sostingut aquesta tesi: «l'home post-cristià no és el mateix que el pre-cristià». Per a defensar-la, l'escriptor britànic plantejà una comparació amb la distància que separa «una viuda d'una verge: no tenen res en comú excepte la falta d'espòs, però hi ha una gran diferència entre l'espòs que vindrà i l'espòs perdut».

Aquestes reflexions de Lewis il·luminen una enigmàtica frase del Messies que apareix en els tres Evangelis sinòptics: «ningú no posa vi nou en odres vells: el vi rebentaria els odres i es farien malbé odres i vi. A vi nou, odres nous» (Mc 2,22).

Els «odres vells» equivalen a les viudes amb què C. S. Lewis compara l'home post-cristià: creients «envellits en el mal» (Dn 13,52) que han apostatat de la fe en Jesucrist i, d'aquesta manera, «han perdut no només la llum sobrenatural, sinó també la llum natural». Han deixat de comprendre la naturalesa creada per l'Altíssim i, per aquest motiu, han esdevingut incapaços de rebre el «vi nou» del Regne de Déu (Mt 26,29): «el vi rebentaria els odres i es farien malbé odres i vi».

En la missiva que li dirigí a sant Giovanni Calabria dia 15 de setembre del 1953, C.S. Lewis afirma també que «és necessari recordar a molts la llei natural abans de parlar-los de Déu. Perquè Crist promet el perdó dels pecats, però ¿de què serveix açò si no coneixen la llei natural i no saben que són pecadors? ¿Qui acceptaria prendre medicaments excepte aquell que sap que està malalt? Abans d'atacar l'ateisme hem d'enfrontar-nos al relativisme moral».

Per tant, en un dia tan assenyalat, demanem a sant Joan Baptista que ens doni el coratge que ell va tenir quan pronuncià davant Herodes les paraules que el durien al martiri: «no t'és permès de conviure amb la dona del teu germà» (Mc 6,18).